

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Bioenergia ry kannattaa pääosin ehdotettuja muutoksia koskien metsälain 10 c § muutoksia. Hakkuualueen linnuston arvioiminen metsätyypin, metsän iän ja muiden saatavissa olevien tietojen perusteella sekä sen perusteella tehtävät ennalta ehkäisevät toimenpiteet lintulajien häirinnän välttämiseksi selkeyttävät EU:n lintudirektiivin toimeenpanoa.

Rehevien, lehtipuuvaltaisten metsien sekä korpien ja rantametsien jättäminen hakkuiden ulkopuolelle pesintäaikana on sinänsä selkeä keino vähentää pesien tuhoutumista. Minimipinta-alan määrittäminen reheville, lehtipuuvaltaisille metsille kuitenkin selkeyttäisi velvoitteen soveltamista. Isompienkin alueiden läpi ajaminen työkoneella tulisi sallia olemassa olevia ajouria pitkin.

Ehdotetut toimenpiteet (edellisen sukupolven isojen haapojen, kolopuiden sekä pysty- ja maalahopuun säästäminen) 2 momentissa määriteltyinä ajanjaksoina rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä, korvissa ja rantametsissä puunkorjuun yhteydessä ovat metsänhoidon suositusten mukaisia luonnonhoitotoimenpiteitä. Esityksessä oleva luonnonsuojelulain 70 §: "Metsien hoitamisen ja käyttämisen rajoituksista linnuston huomioon ottamiseksi säädetään metsälain 10 c §" selventää metsänhoitoa ja puunkorjuuta sekä mahdollistaa samanaikaisen valvonnan muun metsälain yhteydessä.

Ehdotetut toimenpiteet lisätään metsälakiin ja näin ollen eivät ole vapaaehtoisia toimia, mitä metsänhoidon suositukset ovat. Tämän takia toimenpiteisiin tarvitaan tarkennuksia, jotta vältytään mahdollisilta käytännön ongelmilta velvoittavien metsänhoitotoimenpiteiden yhteydessä. Esimerkiksi pykälän momentin 1 linnuston arvioinnin ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden osalta jää epäselväksi, mitä nämä käytännössä tarkoittavat ja mihin tarkalleen toimija on veloitettu. Lisäksi tarkennusta vaativat rehevän kasvupaikan, lehtipuuvaltaisuuden, isojen haapojen ja lahoppuun määritelmät. Bioenergia ry näkee, että lehtipuuvaltaisina tulisi pitää alueita, joissa lehtipuiden osuus on yli 50 % puuston runkopuun tilavuudesta.

On tarkennettava pitääkö hakkuiden yhteydessä säästää kaikki edellisen puusukupolven haavat, esim. silloin kun haapa on valtapuulajina. Lisäksi pellonreunahakkuiden ollessa kyseessä edellisen puusukupolven haapojen jättäminen ei tule olla kategorista varjostusvaikutuksen takia. Kuusen

juurikäävän ja männyn tyvitervastaudin tappamia kuusia ja mäntyjä ei tulisi pitää tässä laissa mainittuna lahopuuna, jos ne ovat syntyneet selvästi hakkuista edeltävinä lähivuosina.

Metsälakia sovelletaan metsätalousmaaksi luokiteltavilta alueilta, ja on tarkemmin määritettävä, koskeeko pesintäaikainen hakkuukiello myös maankäyttömuodon muutosalueita, esim. infrahakkuista.

Metsälain 14 § Metsänkätöilmoitus

Metsälaissa on metsänkätön ilmoitusvelvoite hakkuuaikeesta, joka tehdään maa- ja metsätalousministeriön alaiselle Suomen metsäkeskukselle. Hakkuuaike ei ole sitova. Ehdotuksen pesintäaikaan liittyvän hakkuun ajoittumisen ilmoittaminen aiheuttaisi turhaa hallinnollista lisätaakkaa ja metsätietojärjestelmämuutoksia metsäkeskuksen valvontaprosessille, jossa kaikkia hakkuista valvotaan ajankohdasta huolimatta. Jo tehtyjen ilmoitusten tulisi olla voimassa kolme vuotta eikä lakia tulisi soveltaa taannehtivasti.

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

On tärkeää, että lain velvoitteiden toteuttamiseen tarvittava metsävaratieto on toimijoiden saatavilla, jotta toimenpiteet ovat tietopohjaan perustuvia ja oikeudenmukaisia. Metsää arvioitaessa ja siellä työskennellessä voi satunnaisesti tapahtua virheitä, mikä on hyvä ottaa huomioon. Metsälakia valvovan Suomen metsäkeskuksen metsävaratiedoissa on myös satunnaisesti virheitä (esim. lehtipuuosuus ja metsätyyppi). Toimijoille määrättyjen sanktioiden tulee olla suhteessa virheiden luonteeseen ja toistuvuuteen, eikä heille tule määrätä sanktioita metsävaratiedon virheistä.

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

-

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

-

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

EU tuomioistuimen Voore Mets -ratkaisu korosti tarvetta selkeyttää lintudirektiiviä koskevan kansallisen lainsäädännön tulkintaa. Esityksessä ehdotetut muutokset selkeyttävät direktiivin kansallista toimeenpanoa, mutta muutokset vaativat paikoin tarkempaa määrittelyä. Ehdotetut velvoitteet ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet tuovat haasteita metsäalan toimijoille, mutta oikein tulkittuna ne ovat mahdollisia toteuttaa metsänkätössä ja puunkorjuussa. Esityksen täsmentäminen parantaa metsäalan toiminnan ennakoitavuutta sekä huomioi metsätaloutta. Kausiluonteisen metsäalan houkuttelevuuden ylläpito on tärkeää, jotta ammattitaitoista työvoimaa ja uusiutuvaa puuraaka-ainetta on saatavilla riittävästi jatkossakin.

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

On tärkeää, että luontodatan ja uhanalaisten lajien paikkatieto on helposti maanomistajan, hakkuun suunnittelijan ja hakkuun toteuttajan saatavilla. Lisäksi tieto lajeista, joita häirintäkielto koskee, on hyvä olla yleisesti saatavilla.

Metsä- ja luonnonsuojelulain muutoksista tulee viestiä laajasti ja ajoissa, jotta metsäalan toimijat ovat tietoisia rajoituksista ja velvoitteista lakimuutosten voimaantullessa.

On varmistettava, että lakimuutokset eivät tule vähentämään vapaaehtoisten luonnonhoidon toimenpiteiden toteuttamista jatkossa. Jos esimerkiksi lehtipuuosuuden lisääminen johtaa hakkuurajoituksiin, voi toimenpiteen houkuttelevuus vähentyä.

Laurikka Harri
Bioenergia ry